

Bonyhád és Vidéke

Társadalmi és községpolitikai ujság.

Megjelenik minden szombaton az „Országos Néplap“ mellékleteként.

Előfizetési ára az „Országos Néplap“-pal és a „Tolnamegyei Hírlap“-pal együtt egész évre 8 korona.

Főszerkesztő:
BETNÁR BÉLA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bonyhád, Perczel Mór-u. 223. (Ermel ház)
Telefon szám 28.

Ügyvédi válság.

Hozzá kell szoknunk: ez már ezután olyan állandó rovata lesz a zsurnalisztikának, sőt a közéletnek, mint maga a gazdasági élet szakadatlan változandósága. Az élet kényelme, könnyüége, mely azelőtt ráért vallási eszmékért, közjogi finomságokért háboruba menni, megszűnt és az élet harcainak alanya a küzdő gazdasági ember, kiindulási pont s végcél: az anyagi lét és jólét módosulása. Amint a termelés tényezői és arányai változnak, úgy dobálja a gazdasági vis major nemcsak az egyeseket, de az egész osztályokat eddigi helyükről. Nem is szólunk az egyesek dekadenciájáról, — de kimutathatjuk, hogy a kisipar s nagyvállalkozások egész típusai, történeti kategóriái hogyan tűntek el és helyükbe újabbak léptek, mint jogosaltabbak, azért, mert a társadalom termelő szükségleteit jobban elégitik ki.

Tartunk tőle, hogy ezek az aforizmak az ügyvédi osztályra is állanak. Első hatásuk abban nyilvánul, hogy az érdekeltek egy része mindjárt az utolsó eszköz után kap, az ultima ráció hívének vallja magát, benne látja menedékét és erősen terjed a numerus clausus eszméje.

Segítség-e ez? Mert, ha igen: félre kell tenni minden jelszót, a legnemesebbeket is, amelyek a kor végső fejlődését az individualizmus talajának azon előkészítésében találják, amely mellett minden egyén saját legjobb erői szerint érvényesülhet teljesen. Ez a demokrácia tizparancsolatja. A numerus clausus tehát először is a legantidemokratikusabb megoldás. De kinek használ? Itt vigyázzanak az előharcosok. Ők ma azt mondják, hogy a szelekció arisztokratikus elvét nem adják a kormány kezébe, hanem megtartják a karnak: ennek az autonómiája szülje aztán ancienitás utján a jövő nemzedéket. Szép, de utópia. Vajjon ki garantálja azt ebben az országban, melynek levegője a telivérbő centralizáció, hogy a központi hatalom lemond a jogról, kiadja kezéből a politikai hatalmat, mely 7000 intelligens ember sorsa fölött dönt? És akkor azok a rétegek, amelyeknek érvényesülését úgy is vagy a velük született szegénység, vagy társadalmi, előítéletek gátolják, talán az első között lesznek az érvényesülők soraiban? Nem, — csak a törtétkben, de kiket a politikailag erősebb történelmi vagy más rétegek állandóan hátra fognak szorítani. „Sic vos non vobis“ ezzel jó lesz előre tisztába jönni. Én meg tudom érteni, ha bizonyos tár-

A Gazdaszövetségi-Bank Bonyhádon elfogad takarékbetéteket

4%-ra és fizeti a törvényes kamatot. Nagyobb betétnél és hosszabb felmondási időre felemeli ezt 4¹/₄%-tól egész 4³/₄%-ig. Kölcsönt nyújt továbbá adóslévre, jótállásra, betáblázásra és lebonyolít a legelőnyösebben mindennemű bankügyletet. Kölcsönkérők küldjék be telekkönyvi kivonataikat és a községi becselő levelet. Kölcsönöket más intézettől is át lehet hozni és ez csak 1 korona költségbe kerül.

Műtrágya 75 kilós zsákokban olcsón beszerezhető.

sadalmi osztályok, árnyalatok vágnak a numerus claususnak általuk könnyebben elérhető privilégiumai után, de nem tudom másnak, mint az előre nem látás öngyilkoló hiányának azoknak a rétegeknek a részéről, melyeknek jajszava állította talpra az országos ügyvédszövetséget. Talán nem elég világos ez a beszéd és jóslás? És még egyet? Az ügyvédség önmentő nagy elhatározása megteremtette az ügyvédi országos Nyugdíj- és Gyámintézetet. A jövőnek nagy mentsége ez; méltán utalok tehát arra az aggodalomra is, mely halálos csapást lát erre az intézményre a numerus claususban, mely a fungens ügyvédek számát leszállítja tán felére; azok viseljük a nyugdíj összes terhét? Avagy tán a kimaradók? S ezeknek minden reménye lefagyjon a kintrekedés bizonytalansága (vagy éppen bizonyossága) miatt? Hogy vélik tehát ezt az örökéletre hivatott intézményt fentarthatni: méltán kérdik és várják erre a választ.

Ám, amint a numerus clausus eszméje terjed: épp úgy terjed, sőt általános az a meggyőződés, hogy a jelen állapot — radikális megjavítás nélkül tarthatatlan. Hol, kitől várhatjuk ezt s olyan legyen, vagy lehet-e az, mely a fenti nagy érdekeket nem sérti? Várjuk a törvényhozástól, saját magunktól: a kartól, de azzal a tiszta tudattal, hogy oly radikális megoldás, mely az eddig nagy és szentnek tartott jelszavakat — például minden egyéni erő abszolút érvényesülését demokratice biztosítja — nincs. Antidemokratikus már a szelekció mindjárt, ha magas kvalifikációt köt ki, s még kevésbé liberális, ha az a szelekció előfeltételeit fokozza. Pedig másként nem lehet. Aki az egyetemes nagy érdeket: a kar képzelhető fennmaradását az anyagi és erkölcsi csőd elől konzerválni akarja, kell, hogy konzervatív erőt helyezzen a reformba is. Ilyen pedig az egyetemre tódulás visszaszorítása. Nem liberális, de észszerű.

Mielőtt a guillotinhez — numerus clausushoz — nyulnánk, próbáljuk meg az amputációval, a beteges tultengést: az elefantiázist előzzük meg azzal a gyakorlati

idő felemeléssel, amelyet nálunk anyagi és szellemi kulturában magasabban álló államok már mint az ügyvédség mentségét elfogadnak, t. i. a gyakorlati időnek hét évre való felemelésével.

Ez kipróbált konzerváló eszme, amely kimél minden ideált s legalább is néhány évtizedre — amíg, mondjuk a gazdasági válságok megoldódnak, tán a kereseti egyetemes viszonyok megjavulnak: menti a jelent s javítja a jövő egzisztenciális esélyeit.

Szabadoktatás!

Megalakultak mindenféle a szabadoktatási bizottságok s nemsokára meg is kezdik már működésüket. A célja kétféle: a nép között a műveltséget terjeszteni, a technika és tudományok haladásával, vívmányaival megismertetni, másrészt meg a hosszú téli estéken át távol tartani a fonó, malmok, korcsmák stb. pletyka és kártyaköröitől.

Főcéljának, a közműveltség terjesztésének csak úgy fog azonban megfelelni, ha a községek minden erre hivatott tényezője: pap, jegyző, orvos, ügyvéd stb. részt vesz a munkában. Sajnos e munka a legtöbb helyen csak a néptanítóé marad, mert hisz az ő hivatása a népet művelni (!), ő ér rá erre legjobban (heti 32 tanítási óra mellett!) és különben is kötelessége! A falu értelmisége ameddig csak lehet kerüli ezt a népokositást; csak kliensek legyenek, csak az irodák jövedelmezzenek és rendben van! Kivételt többnyire csak a városok képeznek, hol e munka fontosságát megérték.

Van hazánkban egy egyesület, mely vetített képekkel tart felolvasásokat. Mindenesetre vonzóbb egy ilyen felolvasás, csak egy a baj: nem igényes, vetítőgépeket ugyanis csak akkor adják kölcsönbe, ha néhány száz 10—20 filléres nyomtatott felolvasást vesz át a rendezőség vagy hallgatóság. A mai drága világban ez persze nagyon kevés helyen sikerül. Vajjon nem tudná a közokt. miniszter ur a felnőttek oktatását is ingyenessé tenni?

A fűtés és világítás kérdése is meg szokta nehezíteni a szabadoktatást. Egy miniszteri utasítás kötelezi ugyan az iskolafenntartókat a tantermeket átengedni, fűtésről és világításról gondoskodni, de legjobb, ha politikai hatóságok gondoskodnak mindenről, legalább a köz viseli a felmerülő kis költségeket. A község háza a legalkalmasabb hely a felolvasások megtartására, oda vallás és rangi különbségek nélkül mindenki mehet.

A felolvasásokba szereplőknek bele kell vonni a népet is, mert csak úgy lesz vonzóerejük és

csak úgy lesz hallgatóság. A nép bizalmatlan minden az urak által indított mozgalom iránt. Legyőzhetjük e bizalmatlanságot, ha szerepeit-jük a dalárdákat, ha ügyesebb fiatalemberekkel elszavaltatunk egy-egy költeményt.

Mindezeket szemelött tartva, bátran megkezdhetjük a szabadoktatást még a legkisebb faluban is. Ha aztán sikerült már kellő számu és állandó hallgatóságot biztosítanunk, nem lesz nehéz néhány fillért gyűjteni egy vetítógép beszerzésére. Minden kezdet nehéz, de sikerre vezet, csak fogjunk már egyszer hozzá a népet igazán tanítani és a művelődés felé vezetni! **K.**

HIREK.

— **Athelyezés.** Schwarcz Károlyt, az „Adria” biztosító társaság hivatalnokát az igazgatóság Budapestre helyezte át.

— **Uj telefonelőfizetők.** Dr. Rákos Miksa ügyvéd és a Gazdaszövetségi Bank R. T. a bonyhádi telefonelőfizetők sorába léptek.

— **A dombóvár—bátaszéki** vasut igazgatását a kereskedelmi miniszter kivette a zágrábi üzletvezetőség köréből és a budapesti jobbparti üzletvezetőség felügyelete alá helyezte.

— **Beteg urinó.** Szomoru részvétellel értesülünk Honig Albert földbirtokos, városunk e köztiszteltben álló polgárának családi szerencsétlenségéről. Művelt lelkű nejét ki néhány év előtt a kegyetlen sors kiszámíthatatlan szeszélye folytán elvesztette szemévilágítását, más súlyos baj is meglepte, úgy hogy orvosai tanácsára e héten Budapestre szállították.

— **A tolnamegyei jegyzők gyűlése** a tamási járás jegyzőinek indítványára, a törvényhatósági bizottsághoz kérvényt ad be, hogy a jegyzők és segédjegyzők fizetéseinek rendezése iránt irjon fel a törvényhozáshoz s az országos egyület Budapesten tartandó közgyűlésére.

— **A szállodai kocsik indulása.** Ha már olyan szerencsés helyzetben vagyunk, hogy az állomásunk a másik megyében fekszik, legalább annyit elvárhatnánk, hogy ha dolgunk van, illetőleg ha utazni akarunk, ne kelljen ott sokáig várakoznunk. A város kellő közepétől a vasutig kocsival 15 percnél több idő nem igen kell. A szállodai kocsik ellenben már 1 órával a vonat érkezése előtt kimennek. Nem látjuk be ennek az okát, s nem tudjuk megérteni, miért kell az utazó közönséget az állomáson legalább 1/2 óráig várakoztatni. Tessék a kocsiknak egy fél órával a vonatérkezés előtt kihajtatni, még mindig jókor érnek ki és az utazó közönségnek is sokkal kényelmesebb lesz így.

— **Uj ivlámpa.** Néhány nap óta vakító világozás van a főtéren. A régi izzólámpa helyére fényes ivlámpa került, nem csekély öröme az

esti korzó közönségének, lévén most az ideje az új őszi toalettek bemutatásának. Többször hangoztattuk és ez alkalommal sem hallgathatjuk el annak konstatálását, hogy okvetlenül szükség van még néhány új ivlámpára, melyek közül egy a gyógyszerház, egy pedig a kath. templom előtt volna felállítandó. Bonyhád fejlődése ezt feltétlenül megkívánja.

— **A Bonyhádi Róm. Kath. Olvasókör** folyó évi november hó 18-án borkóstolással egybekötött táncmulatságot rendez. Beléptidj: személyjegy 1 korona, családjegy 2 korona 50 fillér. Kezdete este 8 órakor. Felülfizetéseket, a jótékony célra való tekintettel, köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázunk.

— **Lopás.** Blum Armin vasuti szállító fiától szerdán délelőtt a vasuti állomáson, mikor árut akart kiváltani, elloptak 80 koronát. A tettest keresi a csendőrség.

— **A sörárak emelése.** A sörgyártás összes termelési tényezőinek nagymérvű drágulása, különösen az összes nyerstermékek, ezek között pedig a komlónak és az árpának közismert rohamos áremelkedése, valamint a munkabérvisszonyok rendezésével járó súlyos terhek a fővárosi serfőzdeket arra az elhatározásra birták, hogy sörgyártmányaik árait folyó évi november hó 15-ével általánosan felemeljék és pedig a hordósör árát hektóliterenként 2 kor. 40 fillérrel, a palacksör árát palackonként 2 fillérrel.

— **Értesítés.** Az Erdős-szállodában mátol fogva a híres Dreher Korona sör (à lá Pilseni) kerül csapolásra, egy pohár 20 fillér.

x **Hoi vásároljunk** fűszer, csemege, déligyümölcs sonka, hideg felvágott, sajt stb. e szakmába vágó árukat? Csakis Klárics J. utóda **Rózsa Lajos** kereskedésében bonyhádon, **főtér, a templom átellenében Goldfinger-ház mellett**, a hol minden vevő becsületesen, pontosan, a legolcsóbb árak mellett lesz kiszolgálva. Ézelőtt a község házában volt az üzletem, kérem tehát a környék és községbeli t. vevőimet, hogy a küldönceiknek szíveskedjék megmondani az új címetem, vagy pedig a rendelmeny borítékjára írják reá, már csak azért is, hogy a rendelmenyt biztossan én szolgáljam ki. Egy jó házból való fiut tanoncnak felvennék.

420, 1911. vhtó. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bonyhádi kir. járásbíróságnak 1911. évi Sp. 307/3 számú végzése következtében hivatalból képviselt Dr. Rákos Miksa javára 55 korona 54 fill. s jár. erejéig 1911. évi szeptember hó 20-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 2340 koronára becsült következő ingóságok, u. m. lovak, kocsik, butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyönki kir. járásbíróság 1911-ik évi V. 242/3 számú végzése folytán

55 kor. 54 fill. tökekövetelés, ennek 1911. évi május hó 23. napjától járó 5% kamatai, és eddig összesen 25 kor. 98 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Gyönkön végreh. szenvedett lakásán leendő megtartására **1911. évi november hó 15-ik napjának délutáni 2 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi 41. t.-c. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyönk 1911. évi november 1. napján.

Trietsch, kir. bir. végrehajtó.

454 1911. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. kereskedelmi és váltó kir. törvényszéknek 1911. évi 895/6 számú végzése következtében Dr. Rákos Miksa bonyhádi ügyvéd által képviselt Steiner Ármin és Ferenc budapesti cég javára 274 kor. 65 fill. s jár erejéig 1911. évi október hó 16-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 620 K-ra becsült következő ingóságok, u. m.: 8 drb érckoporsó és 20 drb falitükör nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a bonyhádi kir. járásbíróság 1911-ik évi V. 226/1 számú végzése folytán 274 kor. 65 fill. tökekövetelés ennek 1911. évi szeptember hó 10. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 71 kor. 60 fillérben bíróilag már megállapított, költségek erejéig, Bonyhádon alperesnek Főtér 299. sz. a. üzletében leendő megtartására **1911. évi november hó 17-ik napjának délelőtti 3/4 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Bonyhád 1911. évi november 7. napján.

Faragó József kir. bir. végrehajtó.

**Hirdetések jutányos áron felvételnek
a kiadóhivatalban.**

ÉSZ- szerü reklám idővel
ezerszeresét hozza meg
a befektetett tőkének.

**Valódi törköly pálinka
kapható ERMEL ADOLF**

vas-, szerszám-, fűszer-, festék- és szesz-
italok kereskedésében **Bonyhádon.**

**Óvjuk egészségünket
fertőzésektől!**

és ezért csak a bakteriummentes
:—: és kiváló jó :—:

**pécsi Tettyey kristály-
tisza üdítő és borvizet**

igyuk, mely nemcsak a legkel-
lemesebb izü, hanem a leg-
olcsóbb szénsavas asztali viz.

**Kapható minden fűszerüzletben
... és vendéglőben! ...**